UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Titulus I. De vita & honestate clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

conſilium, & favorem naufragium patientibus in reparatione & conſervatione ſuorum bonorum præſtiterint, 10. annos & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis in Domino relaxamus. Rom. 22. Oct. 1554.

Paulus Tertius.

Furatur res quæ jacens poſt naufragium in ripis aut portibus locorum maritimorum diripitur, repulſo omni conſuetudinis prætextu, niſi reſtituatur.

CAP. II.

IUlius Papa II. conſiderans tam civili quàm canonica lege licere unicuique naufragium ſuum impune colligere, ac jacta in mari, allevandi oneris cauſa, recuperare, illaque diripientes furtum committere, & graviter delinquere, ac Chriſtianos naufragium patientes, rebus ſuis ſpoliantes, diverſis pœnis puniri: & propterea conſuetudinem prædictam, tanquam contra regulam fidei, qua unus alteri auxilio eſſe tenetur, meritò corruptelam appellari, neminique ſuffragari debere, cujuſcunque temporis curſu munitam: Volensque (ſicut ejus incumbebat paſtorali officio) omnium mari terraq;, ad almam urbem noſtram venientium ſecuritati & tranquillitati providere, periculisque hujuſmodi obviare, ac venientium ad almam urbem ex omnibus mundi partibus, tanquam ad matrem, de neceſſariis cum opulentia providere, necnon animarum eorundem Chriſti fidelium ſaluti conſulere, motu proprio, non ad alicujus ſibi ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de ejus mera deliberatione, & ex certa ſua ſcientia, conſuetudinem capiendā & retinendi bona, per naufragium vel jactum, levandi navis gratia, aut alia neceſſitate urgente, factum ad littora maris, civitatum, terrarum, & locorum Rom. Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjectorum pertinentia, allegari non poſſe, illamque nulli in judicio vel extra illud ſuffragari debere, auctoritate Apoſtolica decrevit & declaravit: Et ultra pœnas tam à lege, quàm à canone contra tales ſpoliantes bonis ſuis Chriſtianos naufragium patientes, & raptores in littore maris, civitatum, terrarum & locorum, Romanæ Eccleſiæ mediatè vel immediatè ſubjectorum, hactenus inflictas, quas pro potiorā cautela innovavit & confirmavit, talium ſpoliantium cujuſcunque auctoritatis & dignitatis forent, bona & jura quæcunque præmiſſa, confiſcavit & publicavit, illaque Cameræ Apoſtolicæ confiſcata, & publicata, & locorum dominos id fieri permittentes, excommunicatos eo ipſo fore decrevit, & etiam declaravit: Dictosque raptores in flagranti crimine repertos, ut latrones & graſſatores puniri poſſe, aliàs ut fures: præterquam ſi nautis in manifeſto naufragii & ſubmerſionis periculo conſtitutis, eorum opem & auxilium implorantibus & expoſcentibus, non abſque vitæ diſcrimine, in perſonarum & rerum conſervatione auxilio fuerint, vel aliàs ab imminentis & præſentanei naufragii periculis, ipſorum labore & opera liberaverint, & ſalvos reddiderint, aut bona jam deperdita recuperaverint.

FINIS.

SEPTIMI DECRETALIUM LIBER TERTIUS.

TITULUS I. DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

Leo Decimus, in Concilio Laterano.

Clerici habitus decore modeſti incedant, omnem luxus ornatum fugientes, ſub pœna beneficiorum quæ poſſident.

CAPUT I.

CLerici temperatè ac modeſtè omnia faciant, & tam beneficiati quàm in ſacris ordinibus conſtituti a comam neque barbam non nutriant, neq; mulas aut equos cum phaleris, ornamentisq; ex velluto aut ſerico factis, habeant, ſed ejuſmodi rebus ex panno tantùm aut corio ſimpliciter utantur. Si quis contrafecerit, excommunicationem incurrat, & ſi poſt legitimam admonitionem in hujuſmodi pertinacia obſtinatus permanſerit, beneficiis omnibus quæcunque habet privatus ſit & eſſe cenſeatur, eaque ſic vacantia à ſede Apoſtolica liberè impetrari valeant.

a *Cap. clericus. de vita & honeſtate clericorum. Ex Concilio Carthaginenſi 4.*

Pius Quartus.

Cleriei non ſolùm interna vitæ munditia, verùmetiam exterius decenti habitus ornatu & modeſtia vitæ integritatem & gravitatem probent.

CAP. II.

NOs pro paſtoralis officii noſtri ſollicitudine, Eccleſiaſticam diſciplinam temporum difficultate ac hominum malitia licentiaque in deterius labentem, quantum nobis ex alto conceditur, in priſtinam ſacrorum canonum obſervantiam reducere cupientes, conſiderantesque conveniens eſſe, ut clerici, maximè qui in ſacris ordinibus conſtituti aut beneficiati exiſtunt, cujuſcunque gradus exiſtant, non ſolùm interius vitæ munditia *a* ac virtutum ſplendore, cæteris præfulgent, verùm etiam exterius in eorum habitu & veſtibus gravitatem & morum honeſtatem quam ipſos decet præ ſe ferant, ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quòd omnes & ſinguli clerici, qui dignitates, perſonatus, canonicatus, & præbendas, parochiales Eccleſias, aut alia quæcunque beneficia Eccleſiaſtica qualiacunque ſint obtinent, vel qui in quibuſvis ſacris ordinibus conſtituti ſint, qui in hac alma urbe noſtra permanent & moram trahunt, & in illo induĉti incedant cum debita & congrua tonſura, veſtes exteriores antè infra genua ſe extendentes, ita ut à veſtibus & ſagis laicorum omninò differant, geſtent, ſub pœna excommunicationis, ac ſub aliis, ac etiam creſcente eorum contumacia beneficiorum privationis, arbitrio noſtro, ſeu dileĉti filii noſtri Iacobi titul. S. Mariæ in Coſmedin. in hac alma urbe ejuſque diſtriĉtu Vicarii generalis, imponen. pœnis in eventu contraventionis incurren.

Nicolaus Quintus.

Concubinarii privantur officiis, & inhabiles ad officia & beneficia declarantur.

CAP. III.

SI diligenter attendimus vitia ſingula, quæ in conſpeĉtu populi decus vileſcere faciunt clericale *b*, quàm odibilis ſit inceſtus in clero, crimen inceſtus hujuſmodi, quod plerique propter illius impunitatem ſibi blandiuntur minimè verendum, imò quaſi non fore peccatum, non immeritò cohibere compellimur, & præſertim eò propenſius in curia noſtra, quò illud ibidem videtur ſcandaloſius, & ab aliis periculoſius trahitur in exemplum. Hinc eſt, quòd nos præſentis conſtitutionis ediĉto, univerſis & ſingulis ſedis Apoſtolicæ officialibus, necnon quævis Romanæ curiæ officia exercentibus, etiam ratione officiorum hujuſmodi ipſius ſedis officiales non cenſeantur, & aliis quibuſcunq; clericis eandem curiam ſequentibus, diſtriĉtius inhibemus, ne quiſquam ex eis concubinam publicè in domo ſua, aut alibi, ut illius turpi commercio liberius utatur, teneat: ſeu quicunque mulierem ad aliorum turpem uſum hujuſmodi, aut quamcunque mulierem in præſentiarum tenuerit, niſi poſt præſentium publicationem in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de urbe, & in cancellaria noſtra faciendam (quam etiam vim habere volumus monitionis peremptoriæ) infra novem dies ab hujuſmodi exceſſu realiter & cum effeĉtu deſtiterit, ac concubinam ſeu mulierem ipſam penitus & omninò dimiſerit, quodq; quiſquis in antea concubinam vel mulierem talem tenere præſumpſerit, omnibus beneficiis ſuis Eccleſiaſticis, necnon quæ in diĉta curia obtinent vel exercent officiis, ſint ipſo faĉto privati, illaque extunc poſſint per quoſcunq; alios liberè impetrari, iidemque privati, necnon quicunque alii concubinas & mulieres hujuſmodi contra præſentem prohibitionem tenere præſumentes, inhabiles cenſeantur ad beneficia obtinenda, & in diĉta curia officia hujuſmodi exercenda, nec illorum capaces efficiantur, niſi inhabilitatem ſuam antea, per diĉtæ ſedis [illegible] obtinuerint aboleri, & interim per eos in præmiſſis [illegible] habeantur pro infeĉtis.

Leo Decimus, in Concilio Lateranenſi.

Incontinentes clerici, & ſceleris contra naturam [illegible] ſacris canonum & juris civilis ſtatutis pleĉtuntur. Idem in concubinarios decernitur.

CAP. IV.

VT clerici præſertim caſtè continenterque juxta canonum præcepta vivant, ſtatuimus, ut contra facientes acriter ſecundùm canones puniantur. Si quis verò tam laicus quam clericus de crimine, propter quod venit ira Dei in filios diffidentiæ, convictus fuerit, pœnis per ſacros canones aut jus civile reſpectivè impoſitis puniatur. Concubinarii autem, ſive laici ſive clerici [illegible] eorundem canonum pœnis mulĉtentur, neque ſuperiorum tolerantia, ſeu prava conſuetudo, quæ potius corruptela dicenda eſt, à multitudine peccantium, aliave quælibet excuſatio, eis aliquo modo ſuffragetur, ſed [illegible] juris cenſuram ſeverè puniantur.

Pius Quintus.

Clerici nefandi criminis contra naturam rei, degradati, & clericali privilegio exauthorati, ſeculari juriſdiĉtioni, pœnis [illegible] in laicos jure ſtatutæ ſunt recepturi, tradantur.

CAP. V.

HOrrendum illud *a* ſcelus, quo pollutæ, fœdatæque civitates tremendo Dei judicio conflagrarunt, acerbiſſimum nobis dolorem inurit, graviterque animum noſtrum commovet, ut ad illud, quantum poteſt, comprimendum, ſtudia noſtra conferamus. Sanè Lateranenſi Concilio *b* dignoſcitur conſtitutum, ut quicunque clerici illa incontinentia, quæ contra naturam eſt, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehenſi fuerint laborare, à clero dejiciantur, vel ad agendam in monaſteriis pœnitentiam detrudantur. Verùm ne tanti flagitii contagium impunitatis ſpe, quæ maxima peccandi illecebra eſt, fidentius invaleſcat, clericos [illegible] criminis reos, gravius ulciſcendos deliberavimus, ut qui animæ interitum non horreſcunt, hos certè [illegible] vilium legum vindex gladius ſecularis. Itaq; quod [illegible] jam in ipſo Pontificatus noſtri principio hac de re [illegible] vimus, plenius nunc, fortiusq; perſequi intendentes, omnes, quoſcunque Presbyteros, & alios clericos, ſeculares & regulares, cujuſcunque gradus & dignitatis [illegible] rum nefas exercentes, omni privilegio clericali, omni officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico [illegible] nonic auĉtoritate privamus. Ita quod per judicem [illegible] cleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſeculari [illegible] tur, qui de eis illud idem capiat ſupplicium, quod [illegible] cos hoc in exitio devolutos legitimis reperitur [illegible] nibus conſtitutum. Rom. 3. Cal. Sept. 1568.

TITVLVS II.

DE CLERICIS NON RESIDENTIBUS in Eccleſia vel præbenda.

Pius Quartus, ex Concilio Tridentino.

Epiſcoporum non reſidentium in diœceſi, [illegible] tium pœna.

---

a *Ex Concilio Carthag. cap. 45. & ex generali Synodo ſept. can. 19. 21. quæſt. 4. cap. omnis jaĉtura. Concil. Trident. ſeſſ. 14. cap. 6.*
b *In Presbyterorum laſciviam & libidinem ſanĉtiones variæ editæ ſunt à ſummis Pontificibus & Conciliis. Nicæno canon. 3. 32. diſt. cap. interdicit. & Nannetenſ. cap. 3. quas refert Burchardus. lib. 2. decret. cap. 116. Loco, part. 6. cap. 192. Adde Concil. Tridentin. ſeſſ. 28. de reformat. cap. 14. & l. eum qui. C. de Epiſcop. & cler. v. Concil. Trident. ſeſſ. 25. c. 14.*

a *Iure hoc ſcelus vocat horrendum & execrandum, [illegible] Alenſ. 2. part. q. 143. Thom. 22. 154. Aſtenſ. l. 2. tit. 64. [illegible] part. tit. 5. cap. 4. Vniguer. cap. 7. §. 3. Ang. Sylv. Tab. [illegible] Peral. tit. de luxuria.* b *C. clerici. de exceſſibus prælat. & ſup. tit. eod. cap. 1.*

CAP.